

Tuberkuloza Tuberculosis

ŠTO JE TO TUBERKULOZA?

- Tuberkuloza (TB) je zarazna bolest uzrokovana bakterijom (klicom) *Mycobacterium Tuberculosis*..
- TB može oštetiti pluća ili druge dijelove tijela i uzrokovati teško oboljenje.

KAKO SE PRENOSI?

- TB se prenosi putem zraka ako osoba koja ima TB pluća ili grla kašlje, kiše ili govori i tako širi klice po zraku.
- Druge se osobe mogu zaraziti ako udišu te klice
- Osobe većinom dobiju TB klice od nekoga s kim provode dosta vremena, kao što je član obitelji ili prijatelj
- TB se *NE* prenosi putem kućnih predmeta (na primjer pribora za jelo, posuđa, čaša, odjeće ili telefona) prema tome nije potrebno upotrebljavati posebne kućne predmete.

KOJA JE RAZLIKA IZMEĐU TB INFEKCIJE I TB OBOLJENJA?

TB infekcija: TB klice su u tijelu, ali su "neaktivne". U većini slučajeva, tjelesni obrambeni sustav drži kontrolu nad klicama. Međutim, ove klice mogu ostati žive i ako su u neaktivnom stanju.

Sve dok su TB klice **neaktivne**, one niti su štetne, niti se mogu prenijeti na druge. Osoba je "zaražena" ali nije bolesna. U većine ljudi (90 posto) klice uvijek ostaju u neaktivnom stanju. Infekciju se može otkriti putem pozitivnog rezultata tuberkulinskog kožnog testa (Tuberculin Skin Test).

TB oboljenje: **neaktivne** TB klice mogu, čak poslije mnogo godina postati **aktivne** ako tjelesni obrambeni sustav popusti.. Uzroci tome mogu biti starenje, teške bolesti, stresovi, zlouporaba droga ili alkohola, infekcija HIV virusom (uzročnikom SIDE) ili neke druge okolnosti.

- Kada neaktivne TB klice postanu aktivne, razvije se TB oboljenje.
- Samo se u oko 10 posto osoba zaraženih TB klicama razvije TB oboljenje.
- Osobe sa TB pluća ili grla *mogu zaraziti* druge ljude.
- U većini slučajeva 2 tjedna nakon uzimanja lijekova, osobe s TB oboljenjem više ne šire TB klice.
- Osobe koje imaju TB u ostalim dijelovima tijela *nisu* zarazne.

KOJI SU SIMPTOMI?

TB može napasti bilo koji dio tijela, ali najčešće pogađa pluća.. U osoba sa TB mogu se pojaviti slijedeći simptomi::

- Kašalj koji traje više od tri tjedna
- Povišena temperatura
- Neobjašnjivi gubitak težine
- Noćno znojenje
- Stalan umor
- Gubitak apetita
- Sukrvičav ispljuvak
- Bol i/ili otekline na pogođenim dijelovima tijela ako su izvan pluća..

Neke osobe s aktivnim TB oboljenjem, pokazuju samo lakše simptome.

TKO JE UGROŽEN?

- Ljudi koji su kroz dulje vremena bili u bliskom kontaktu s nekim tko je bolovao od zarazne TB pluća ili dišnog sustava.
- Ljudi koji:
 - Imaju rak, uključujući limfome ili Hodgkinsonovu bolest
 - Uzimaju lijekove koji utječu na imuni sustav (npr. kortikosteroide, ciklosporin ili lijekove za kemoterapiju).
 - Imaju HIV/AIDS

Boluju od neke kronične bolesti koja ima utjecaj na imuni sustav.

KAKO SE MOŽE SPRIJEČITI?

- Osobama sa TB pluća preporuča se da pokriju nos i usta kada kašlju ili kišu
- Osobe sa zaraznom TB pluća drže se u izolaciji sve dok više nisu zarazne
- Nekim se osobama u kojih je postavljena dijagnoza TB zaraze daje preventivna kura liječenja.
- BCG cjepivo koje zaštićuje od po život opasnih oblika TB, daje se maloj djeci koja putuju u zemlje gdje je TB uobičajena pojava. BCG cjepivo nije preporučljivo u NSW.

KAKO SE POSTAVLJA DIJAGNOZA?*Za TB u plućima*

- Rentgen prsnog koša pokazuje ako je bolest zahvatila pluća
- Ispitivanjem ispljuvka može se utvrditi ako se u iskašljanom ispljuvku nalaze TB klice
- Ako osoba nije u stanju iskašljati ispljuvak možda su potrebna neka druga ispitivanja.

Za TB izvan pluća

- Ispitivanja kao biopsija tankom iglom, bris rane, kirurški primjerak ili primjerak prve jutarnje mokraće mogu biti od pomoći za utvrđivanje dijagnoze TB.

KAKO SE TO LIJEČI

- **TB infekcija:** Liječnik će možda propisati kuru tableta (preventivnu terapiju) ili nastaviti kontrolu redovitim rentgenima pluća.
- **TB oboljenje:** Postupak liječenja sastoji se od terapije kombiniranim specijalnim antibioticima kroz najmanje šest mjeseci. Sestra iz plućne klinike promatrat će vas dok uzimate TB antibiotike zbog provjeravanja popratnih pojava i kako bi bila sigurna da se terapija izvede do kraja.
- Osobe sa TB mogu biti izliječene ako dovrše propisanu terapiju.
- Osobe sa TB mogu se ponovno baviti normalnim aktivnostima već za vrijeme liječenja, ukoliko više nisu zarazne.
- Ako osobe sa TB ne uzimaju propisane lijekove, mogu teško oboljeti, ili čak i umrijeti.

FOR MORE INFORMATION

- Kontaktirajte svoju lokalnu Plućnu kliniku ili idite liječniku opće prakse.
- Sva TB ispitivanja i liječenja u prsnim klinikama su besplatna i strogo povjerljiva.
- Uputnica liječnika za Plućnu kliniku *NJE* potrebna.
- Medicare karta nije potrebna..

Usluge Plućne klinike uključuju njegu i postupke za pacijente s TB, pronalaženje kontakata i detaljne preglede.